

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

SOLWeeds (2026-2029) - Nytt prosjekt om søtvier i potet og grønnsaker

Therese W. Berge & Kirsten Semb Tørresen, NIBIO, Avd. skadedyr og ugras, Ås

Bransjemøte Fagforum Potet, Lily Country Club, Kløfta, 20. januar 2026

**SOLWeeds: Effektiv bekjemping av svartsøtvier og
begersøtvier i grønnsaker og potet**

Stipendiatstilling på temaet *Biologi og integrert bekjemping i potet* – interesserte oppfordres til å søke 😊

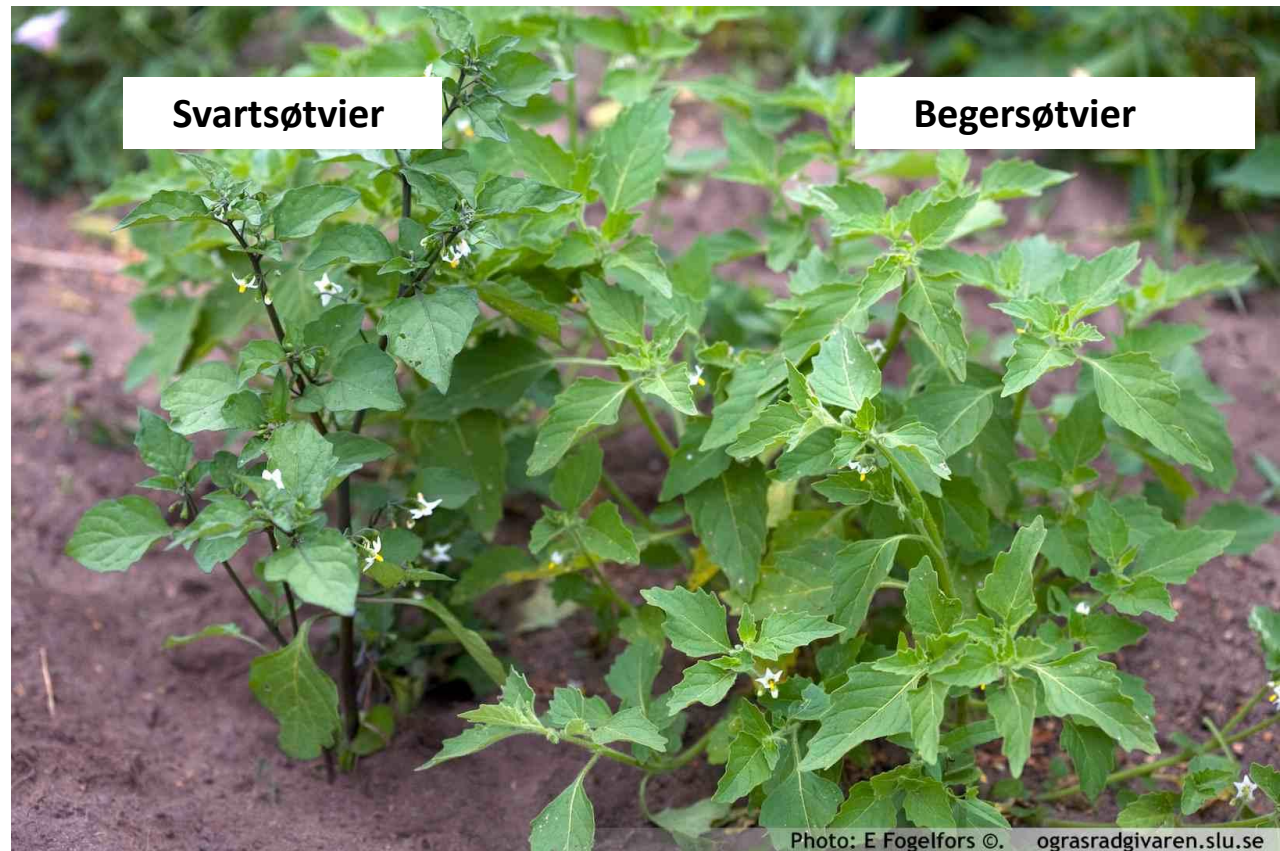
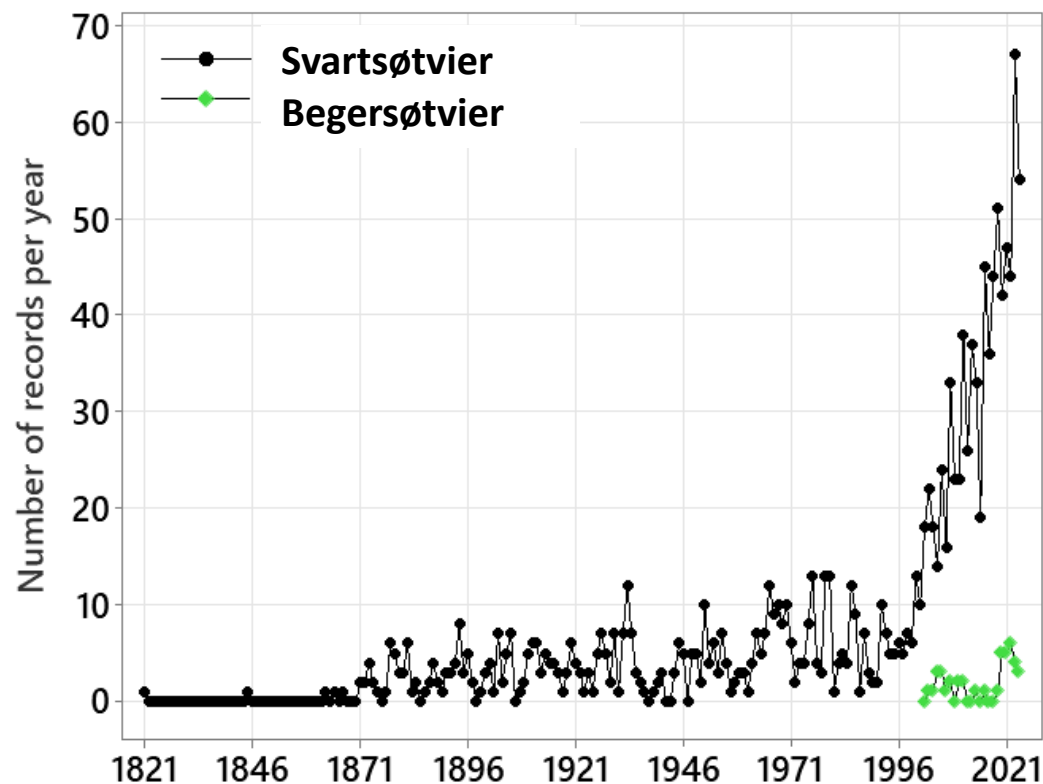

Forskningsmidlene
for jordbruk og matindustri

STØTTET AV
GROFONDET

Antall registrerte funn av svartsøtvier og begersøtvier per år i Norge i perioden 1821-2024

Kilde: Artsdatabanken (28.2.2025)

Svartsøtvier (*Solanum nigrum* L.)

- Sommerettårig, formerer seg med frø
- De fem begerbladene korte, trekanta, trykt til bæret og vokser seg ikke større under modningen
- Grønne bær som blir mørkt rødfiolette til blåsvarte og hengende som modne
- Mer enn 30 frø per bær
- Frø kan overleve passasje gjennom fugl og dyr
- 500-800 000 frø per plante.
- Frø kan overleve lenge i jorda (flere år)
- Hele planten inneholder giftstoffer, men i varierende mengder
- Vertplante for bl.a. potetcystenematode

Begersøtvier

(fysalissøtvier og månelyktsøtvier, *S. physalifolium* Rusby, syn. *S. nitidibaccatum* Bitter)

- Sommerettårig, formerer seg med frø
- Mer lysgrønne blad, kjertelhårete
- Mørk flekk ved basis i blomsten
- Bær grønne-brune, gjerne marmorerte
- Begeret forstørres ettersom bæret modnes til det dekker cirka halve bæret.
- Når bæret er modent krølles ofte begerbladene bakover
- Færre enn 30 frø per bær
- Blomstrer tidligere enn svartsøtvier (?)
- Regnes som vanskeligere å bekjempe enn svartsøtvier
- Planten inneholder giftstoffet solanin
- Vertsplante for potettørråte og karantene-nematoder (*Globodera pallida*, *Meloidogyne fallax*)

SOLWeeds: Effektiv bekjemping av svartsøtvier og begersøtvier i grønnsaker og potet

- 4-årig prosjekt (2026-2029)
- Total ramme vel 18 mill. kr
- Minst 10% av budsjettet brukes av næringspartnere
- Prosjekteier: NIBIO
- Prosjektleder: forsker Kirsten S. Tørresen.
- Samarbeid:
 - Norsk Landbruksrådgiving
 - Grønnsaks- og potetprodusenter, bransjepartnere, NMBU
 - Ekspertter fra nordiske land:
 - Natural Resources institute Finland (Luke)
 - Aarhus Universitet
 - HIR Skåne (underleverandør)
- Finansiering:
 - Norsk Landbruksrådgiving
 - Dyrkere av potet (P) og grønnsaker (G)
 - Hasle (G), Reier (G), Rugsland (P,G), Midstue (P, G), Try (P))
 - Bransjepartnere
 - NorGro, FMC, Nordisk Alkali, Syngenta, Bayer, Gartnerhallen, Bama, Findus
 - Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri, Grofondet

Forskningsmidlene
for jordbruk og matindustri

STØTTET AV
GROFONDET

Prosjektets mål

Hovedmål:

Utvikle nye og forbedra effektive integrerte tiltak mot ugrasartene svartsøtvier og begersøtvier i grønnsaker og potet under norske forhold

Delmål:

1. Utvikle ny kunnskap om **biologien** til norske populasjoner av svartsøtvier og begersøtvier, for mer effektiv bekjemping
2. Utvikle ny og forbedra kunnskap om **direktetiltak** mot søtvier-arter i norsk produksjon av grønnsaker og potet
3. Utvikle ny kunnskap om **forebyggende tiltak** i vekstskiftet for å redusere problemet med søtvier-arter i grønnsaks- og potetårene
4. Effektiv **formidling** av prosjekresultater til produsenter, rådgivere og andre i næringa nasjonalt og internasjonalt

Svartsøtvier

(*Solanum nigrum*)

Begersøtvier

(*Solanum physalifolium*)

Arbeidspakker og innhold

Arbeidspakke (AP)	Oppgave/Task (T)	Leder
AP1 Biologi (leder: Kirsten S. Tørresen)	*T1.1_Småskalaforsøk, oppspiring og utvikling*	Kirsten S. Tørresen
	T1.2_Feltvalidering, oppspiring og utvikling	Kirsten S. Tørresen
	T1.3_Modellering av oppspiring og utvikling	Ritter A. Guimapi
	T1.4_Genetisk karakterisering	A. Elameen
AP2 Direktetiltak (leder: Therese W. Berge)	T2.1_Workshop	Therese W. Berge
	T2.2_Grønnsaksforsøk	Therese W. Berge
	T2.3_Potetforsøk	Kirsten S. Tørresen
	T2.4_Potteforsøk utendørs	Kirsten S. Tørresen
	T2.5_Potet spørreundersøkelse	Valborg Kvakkestad
AP3 Forebyggende tiltak (leder Hilde Marie Saastad, NLR)	T3.1_Kortvarige forsøk	Hilde Marie Saastad (NLR)
	T3.2_Langvarige forsøk	Borghild Glorvigen (NLR)
AP4 Formidling (leder: Kirsten S. Tørresen)	T4.1_Populærvitenskapelig	Kirsten S. Tørresen
	T4.2_Vitenskapelig publ.	Kirsten S. Tørresen
AP5 Prosjektledelse (leder: Kirsten S. Tørresen)		Kirsten S. Tørresen

*Stipendiatstilling vil lysnes ut på temaet *Biologi og integrert bekjemping i potet* – Spre info om dette!

Takk for oppmerksomheten!

therese.berge@nibio.no

kirsten.torresen@nibio.no

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NIBIO_no

NIBIO.no

NIBIO_no

www.nibio.no

